

Eén mens maakt een groot verschil

Aids-onderzoeker Koen Van Rompay is alumnus van het jaar 2006 van de Universiteit Antwerpen.

WIM DAEMS

“De zes andere faculteiten hadden uitmuntende kandidaten, terwijl ik in Vlaanderen onbekend ben. Mijn verkiezing was dan ook een grote verrassing”, vertelt Koen Van Rompay, die twintig jaar geleden in Antwerpen zijn graad van kandidaat haalde, waarna hij zijn studies diergeneeskunde in Gent afrondde. Vorig jaar nomineerde de UA-faculteit Farmaceutische, Biomedische en Diergeneeskundige Wetenschappen hem als kandidaat alumnus van het jaar vanwege zijn wetenschappelijke en maatschappelijke verdiensten. “Pas na weken dacht ik niet langer dat ze de stembriefjes misschien fout hadden geteld.”

Van Rompay bij de uitreiking van de alumnusprijs. ‘Ik dacht dat ze de stembriefjes misschien fout hadden geteld.’

APENBABY'S

Van Rompay woont en werkt al jaren in de VS. In 1989 vertrok hij met een studiebeurs voor één jaar naar Davis om zich aan de University of California in Wildlife & Zoo Animal Medicine te specialiseren. “Het jaar daarop moest ik het inschrijvingsgeld zelf betalen. Daarom moest ik op zoek naar een laboratorium met meer middelen, waar ze hun masters- en PhD-studenten als *teaching of research assistant* kunnen inschrijven. Zo diende ik de focus van mijn doctoraatonderzoek te verleggen en raakte ik bij aids-onderzoek op primaten betrokken.”

Veel primate-soorten dragen het simian immunodeficiency virus, maar alleen bij niet-natuurlijke gastheren als makaken veroorzaakt het aids, wat een bruikbaar diermodel oplevert. Zorgvuldig ontworpen studies maken experimentele benaderingen met controle van variabelen mogelijk, wat vaak de meest directe weg is om meer inzicht in de aidspathogenese en *proof of concept* voor nieuwe medicatie te krijgen. “De koerswijziging was een hele aanpassing, maar achteraf heb ik er geen spijt van. Doordat mijn onderzoek al mensen heeft kunnen helpen, haal ik er grote voldoening uit.”

In 1991 bewees hij dat de stof azidothymidine (AZT) infectie van apenbaby's kan voorkomen. Zijn methode is

al ruim tien jaar gangbaar om mensenbaby's te beschermen. In 1995 testte hij als eerste tenofovir op geïnfecteerde apen. In Leuven ontdekt, is het nu het meest gebruikte anti-hivmedicijn ter wereld. “Onze universiteit en ons primatencentrum met 4.700 makaken hebben een onderzoeksinfrastructuur die in België niet bestaat. Met sommige makaken werk ik al sinds hun geboorte, bijna twaalf jaar geleden.”

HANDENARBEID

Van Rompays werk bracht hem tien jaar geleden in aanraking met maatschappelijk onrecht. Tijdens een aids-conferentie in Madras ontmoette hij in 1997 talentvolle, maar vrijwel kansloze kinderen. Lokale vrijwilligers hielpen hen om met traditionele handenarbeid aan een inkomen te geraken.

Met familie en vrienden verkocht hij voor duizend dollar wenskaarten die door de Indiase meisjes met de hand waren geborduurd. “Mijn levensmotto was altijd dat een stap in het onbekende zetten en misschien tegen een muur botsen beter is dan levenslang in een hoekje treuren om wat had kunnen zijn.”

Het jaar daarop zocht hij zijn vrienden in Zuid-India weer op. “In de dorpen leven ze in de grootste eenvoud, maar met een enorme rijkdom en generositeit in hun hart. Die ervaring veranderde mijn levensvisie definitief. Ik realiseerde me welke voldoening het kan bieden samen aan een toekomst voor kinderen te bouwen.”

De volgende stap was de oprichting van Sahaya (oud-Sanskriet voor help). De non-profit van vrijwilligers zamelde de voorbije zes jaar meer dan een half miljoen dollar in, waarmee ook in Sri Lanka, Kenia en Kameroen lokale projecten worden gefinancierd. “Na basisbehoeften als voedsel en een dak boven het hoofd, maken vooral gezondheid, vrienden en liefde ons gelukkig. Doordat ik dat levensperspectief al op jonge leeftijd mocht vinden, kan ik de rest van mijn leven nuttig spenderen. Met stappen vooruit kan ieder van ons meer verwezenlijken dan ooit gedacht.”

www.sahaya.org

‘Doordat mijn onderzoek al mensen heeft geholpen, haal ik er grote voldoening uit’

Van Rompay in India. ‘Hier leven ze met een enorme rijkdom en generositeit in hun hart.’